

færdbig, havde endnu Ingen af os faaet Tid til at gennemgaae disse vigtige Actstykker, saaledes at vi endnu ere aldeles uvidende om, hvad der er ytret af de Mænd, som havde havt med denne Sag at gjøre. Under disse Omstændigheder forekom det unægtelig mig og flere af Udvalgets Medlemmer med mig, at det vilde være en ganske egen Sag for Thinget at afvige fra, hvad vi dog ellers holde høit i Hævd, idet vi, naar en Sag har været nøie undersøgt, ønske, inden vi skulle votere over den, at gjøre os bekendte med, hvad der fra forskjellige Sider har været udtalt desangaaende; men dertil kom, at flere af os i Udvalget ved nærmere Overveielse maatte finde det noget tvivlsomt, om man ved Indrettelsen af Examenscommissioner vilde opnaae, hvad man tilsigtede. Jeg anerkjender fuldt vel, at der er Ulemper ved det Bestaaende, og navnlig troer jeg, at der er noget Grundet i den Bemærkning, som fremsattes af det ærede Medlem for Thisteb Amtis Afd. Valgkreds (Schjørring), der indledede Sagen, nemlig, at der i et Par af Faculteterne finder Overlæselse Sted med Hensyn til Fordringerne af Kundskab om Enkeltheder. Jeg siger, at jeg troer det, men jeg maa dog tilføie, at jeg for mit personlige Vedkommende aldeles ingen personlig Kundskab har dertil. Naar jeg troer det, er det, fordi det fra saa mange velunderrettede Sider og fra saa mange uheldige Mænd er blevet meddeelt, at noget Saadant finder Sted, ligesom det synes mig, at Hensynet til den efterhaanden flete Udvidelse af den Tid, der er nødvendig for at tilendebringe navnlig de theologiske og juridiske Studier, gjør det høist sandsynlig, at det maa være Tilfældet. Spørgsmaalet for mig er imidlertid, om Indretningen af Examenscommissioner vil være det eneste Middel til at skaffe Forandring heri. Jeg antager, at der gives et andet og naturligare Middel dertil, hvis ikke vedkommende Facultet af egen Drift skulde imødekomme en saadan Anstuelse, nemlig at Ministeriet da fra dets Side forlangte en udtryffeligg og bestemt Erklæring, som kunde lægges til Grund for en Reform i saa Henseende. Dette er et simplere og mere ligefremt Middel end Indrettelsen af Examenscommissioner. — Med Hensyn til,

hvad det nævnte ærede Medlem anførte om, at det System, at Professorerne selv vare Examinatorer i de Fag, hvori de havde underviist, i høi Grad skulde bidrage til, at der fandt en aandløs Lectiæren, en Udenadskæren Sted ved Universitetet, ere ogsaa flere af os af den Formening, at hvis dette er Tilfældet, kunde det vel hændes, at Aarsagen dertil laa paa ganske andre Steder end deri, at det var Professorerne, der selv examinerede, saaledes at der ligeledes herimod maatte søges andre Midler. Paa den anden Side have vi ikke kunnet følge for os selv, at det, at man satte andre Mænd til at examinere istedetfor Professorerne, for det Første efter al Sandsynlighed paa mange Punkter vilde gjøre Examen meget for facil, meget for let, og dernæst kunde det ogsaa let have til Følge, at den blev langt mindre retfærdig; thi vi maae dog vide, at en af Hovedbetingelserne for at kunne prøve de unge Mennesker paa en tilbørlig Maade maa være den, at de, som skulle gjøre det, ere fuldkommen fortrolige med, hvad der fordras af dem, og hvorledes deres Tankegang og Udvikling i det Hele er bestaende. Vi have derfor dog ingenlunde villet stille os paa det Standpunkt, at vi vilde udtale, at denne Tanke om Examenscommissioner ikke skulde kunne indeholde noget meget Frugtbringende; det er overmaade muligt, at naar en saadan Tanke behørig bearbejdes, og naar de Mænds Kræfter, som have en tilbørlig Indsigt i disse Forhold, blive lagte i Beslag, af den vil kunne udfomme noget overmaade Godt, og Noget, der virkelig er bedre end det Nuværende; men vi have sagt, at dette staaer for os saa tvivlsomt, at vi ikke finde tilstrækkelig Anledning til i Finantsloven at indsætte en Sum dertil, uden at have den mindste Underretning om, hvorledes denne Sum skal anvendes. De maae nemlig vide, mine Herrer, at en Examenscommission ikke er en saadan bestemt Ting, at man kan sige, hvorledes den vil blive. Den kan indrettes paa ti Maader, hvoraf den ere kan være god, medens de ni andre ere meget flette, og ligesaa vist som det kunde være overmaade hensigtsmæssigt at anvende denne Udgift til en vel indrettet Examenscommission, ligesaa vist vilde det være en